

Autorka dokonała oceny zdolności operacyjnych Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) w regulacji konfliktów zbrojnych występujących na obszarze poradzieckim w latach 1991-2021. Do konfliktów tych należą: konflikt zbrojny w Donbasie, konflikt zbrojny o Naddniestrze, konflikty wewnętrzne w Gruzji, konflikt zbrojny o Górski Karabach, wojny rosyjsko-czeczeńskie, konflikt wewnętrzny w Tadżykistanie. Problem badawczy dotyczył określenia występowania zależności pomiędzy zastosowaniem przez OBWE działalności operacyjnej, a stabilizacją konfliktu zbrojnego. Autorka poszukiwała odpowiedzi na pytanie: czy i jeśli tak, to w jaki sposób podjęta przez OBWE działalność operacyjna przyczyniła się do rozwiązania konfliktu zbrojnego, a w związku z tym, czy zastosowane przez OBWE działania operacyjne można uznać za skuteczne.

Praca składa się z siedmiu rozdziałów. Rozdział pierwszy ma charakter teoretyczny, a rozdziały II–VII przedstawiają charakterystykę danego przypadku (konfliktu zbrojnego), operację terenową ukierunkowaną na regulację konfliktu, czynniki zewnętrzne mające wpływ na proces regulacji konfliktu oraz ocenę zastosowanych wobec danego przypadku zdolności operacyjnych OBWE.

Zdefiniowanie operacji terenowej jako ustrukturyzowanego, zorganizowanego pionowo oraz poziomo instrumentu regulacyjnego OBWE, umożliwiło nazwanie pojedynczych elementów, takich jak misje, biura terenowe, grupy, terenowi koordynatorzy - narzędziami regulacyjnymi. Za pomocą narzędzi regulacyjnych OBWE wykorzystuje zasoby (celowo kreowane) w celu osiągnięcia efektu. Oczekiwany efektem jest takie zastosowanie posiadanych zdolności operacyjnych, aby doprowadzić do zakończenia konfliktu. Powyższe pomogło uporządkować wiedzę o zdolnościach operacyjnych OBWE oraz umożliwiło przeprowadzenie wielokrotnego studium przypadku. Zastosowanie teorii „cyklu” konfliktu umożliwiło rozróżnienie, na których etapach „cyklu” konfliktu OBWE wykorzystwała posiadane zdolności operacyjne oraz z jakim skutkiem. Główne aspekty działalności operacyjnej OBWE odpowiadają poszczególnym etapom „cyklu” konfliktu, lecz są odmiennie realizowane w różnych przypadkach (konfliktach zbrojnych).

Hipoteza badawcza brzmiała: im większe zaangażowanie OBWE w regulację konfliktu zbrojnego za pośrednictwem zdolności operacyjnych użytych w ramach występującego etapu „cyklu” konfliktu, tym większe szanse na doprowadzenie do rozwiązania konfliktu zbrojnego. Hipoteza została zweryfikowana częściowo pozytywnie, a częściowo negatywnie. Dla weryfikacji postawionej hipotezy badawczej oraz realizacji założonego celu pracy, autorka posłużyła się wielokrotnym studium przypadku, elementami analizy systemowej, analizą instytucjonalno-prawną, krytyczną analizą literatury oraz metodą śledzenia procesu.